

'JE ZIET HET BEGRIIP GROEIEN'

Jouw klas, die samen met leerlingen van scholen uit verschillende Europese landen aan een project werkt over een actueel onderwerp: dat levert niet alleen nieuwe kennis en ervaring op, maar zorgt ook voor meer onderling begrip. Docenten van het Carolus Clusius College in Zwolle en het St. Michaël College in Zaandam vertellen over hun winnende projecten.

Tekst: Marijke Nijboer

'Migrants and refugees': zo heet het winnende project dat docenten Amanda van Dijk en Bart Tip van Orfeo, het internationale gymnasium van het Carolus Clusius College, hebben opgezet. "We wilden een actueel thema pakken", zegt Van Dijk. "Dit is een onderwerp waar leerlingen de komende jaren, op wat voor manier dan ook, nog mee te maken krijgen." Zij en haar collega vonden via eTwinning (zie kader) partnerscholen in Frankrijk, Noorwegen en Duitsland.

'Het is een heel handige gemeenschap waarbinnen je kunt internationaliseren'

De verschillende partnerscholen hoefden niet gelijktijdig online te zijn; iedereen kon in z'n eigen tijd aan het project werken. De scholen betrokken verschillende vakken bij het project. Op het Orfeo werd gekozen voor Engels, kunst en aardrijkskunde. Alle bij het project betrokken leerlingen lazen bij het vak Engels hetzelfde

boek: 'The other side of truth' van Beverley Naidoo. Dit verhaal gaat over Nigeriaanse politieke vluchtelingen. Stapsgewijs kreeg het project vorm. De leerlingen maakten filmpjes en bekeken elkaars producten op hun gemeenschappelijke 'notitiebord' in de eTwinning-omgeving. Van Dijk en Tip verdeelden de klas in tweeën: de ene helft ging aan de slag met migranten, de andere met vluchtelingen. Leerlingen trokken als verslaggevers hun omgeving in en gebruikten Skype om vluchtelingen en mensen van hulporganisaties te interviewen. Van Dijk, die kunst doceert, liet leerlingen in haar lessen een monument maken voor vluchtelingen.

Veilig internetten

Ook het St. Michaëlcollege in Zaandam bedacht een winnend project. Onder de titel 'Better e-safe than sorry' onderzochten leerlingen hoe je veilig kunt omgaan met digitale media en het internet. Bij dit project haakten scholen uit Frankrijk, Denemarken, Bulgarije, Engeland en Spanje aan. Dennis Jurhill, docent Engels op het St. Michaëlcollege: "We kwamen op dit onderwerp omdat we merkten dat het enorm speelt onder jongeren.

PRIJSWINNAARS

Op 5 oktober werden de jaarlijkse eTwinningprijzen uitgereikt. Vakoverstijgend werken, innovatieve samenwerking en wereldburgerschap zijn belangrijke criteria voor de jury. Het Carolus Clusius College in Zwolle won met hun actuele project 'Migrants and refugees', dat leerlingen bewust wil maken van de vluchtelingenproblematiek in Europa. De andere winnaar in de categorie voortgezet onderwijs was het St Michaëlcollege in Zaandam met het digiwijsheidproject 'Better eSafe than sorry'.

Om mezelf te verdiepen in deze materie, ben ik naar een workshop geweest, waar onder meer de politie Zaanland en GGD Zaanstad benadrukten dat leerlingen hier echt meer bewust van moeten worden gemaakt." In Zaandam werkten de leerlingen aan het project tijdens de lessen ICT, Engels en mentoraat. "Ze kozen zelf voor onderwerpen waar ze meer over wilden weten, bijvoorbeeld cyberpesten, sociale media of plagiaat. Ze hebben ook zelf een onderzoeksvraag bedacht. Iemand formuleerde bijvoorbeeld de onderzoeksvraag: hoe zorg ik ervoor dat mijn online identiteit beveiligd is?" Samen met de leerlingen uit andere landen gaven ze hun onderzoeken vorm. Internationale werkgroepen communiceerden via Google Drive, Skype en het platform van eTwinning. Er kwamen online enquêtes en interviews van elkaar, docenten, familie en vrienden. Op de gezamenlijke pagina binnen eTwinning konden de leerlingen elkaars producten en gefilmde presentaties bekijken. De samenwerking tussen de docenten verliep wisselend, zegt Jurhill. "Je weet tevoren nooit hoeveel moeite je buitenlandse collega's erin willen steken. Wij merkten dat onze collega's uit Frankrijk, Denemarken en Spanje net

zo gemotiveerd waren als wij. Het partnerschap met Bulgarije en Engeland liet een beetje te wensen over. Maar dat is op zich niet heel erg, aangezien zij uiteindelijk op hun eigen manier vorm hebben gegeven aan dit project."

Marktplaats

Amanda van Dijk noemt eTwinning een 'marktplaats voor docenten'. "Er zijn binnen de EU zoveel landen op aangesloten en er maken zoveel docenten gebruik van, dat het heel gemakkelijk is om contact te leggen. Je kunt aansluiten bij een bestaand project of zelf een projectvoorstel indienen. Als je je projectvoorstel in het systeem plaatst, krijg je binnen vijf tot tien minuten een paar reacties. Een dag verder zijn dat er een heleboel. Het is een heel snel medium." Zelf gebruikt zij eTwinning al jaren. "Voor het zoeken naar partners bij allerlei soorten uitwisselingen, bijvoorbeeld. Je kunt eTwinning ook gebruiken om leerlingen elkaar kerstkaarten te laten schrijven. Of om een ruimte aan te maken waarin leerlingen beveiligd met elkaar kunnen chatten of skypen, zonder dat ze emailadressen uitwisselen. Het is een heel handige gemeenschap waarbinnen je kunt internatio-

Alle prijswinnaars van de eTwinningprijzen 2016. Vakoverstijgend werken, innovatieve samenwerking en wereldburgerschap waren belangrijke criteria voor de jury

naliseren. Er zijn allerlei mogelijkheden en je kiest zelf waar je gebruik van wilt maken.”

Iemand kan niet klakkeloos een project of oproep in het systeem plaatsen: daar is toestemming voor nodig. Van Dijk: “Ze bekijken vanuit eTwinning heel secuur of jouw project wel onderwijskundig is. Je kunt de site niet voor andere dingen gebruiken, bijvoorbeeld het aanprijzen van een product of een dienst.”

Goede klik

Een goede onderlinge klik helpt bij het uitbouwen van een project. Zowel Amanda van Dijk als Dennis Jurhill heeft een favoriete buitenlandse samenwerkingspartner gevonden. Jurhill: “Ik ben al een aantal jaren bezig met internationale projecten via eTwinning, en ik heb daarvoor een vast maatje gevonden. Hij is een Franse docent. We zijn allebei heel gemotiveerd en worden door collega’s van partnerscholen als bruggenbouwers gezien. Wij trekken de kar en hebben intussen al verschillende succesvolle projecten afgerond.” Van Dijk had via de mail en Skype een sterke klik met een Britse docente op een Franse school. “Ik zocht nu eigenlijk een school in noord Frankrijk, zodat we daar een keer met de bus naar toe kunnen rijden. Deze docente zit vlak bij Marseille, veel zuidelijker, maar het klikte heel goed en ik zag dat haar school net als de onze internationaal onderwijs geeft. Tijdens het skypen zag ik bovendien op de achtergrond een klein meisje lopen

van dezelfde leeftijd als mijn kind. Dat trok me nog verder over de streep.” De twee gingen brainstormen over samenwerking, hetgeen uiteindelijk uitmondde in dit prijswinnende project.

Inbedden

Beide projecten werkten toe naar een eindproduct. Het project over migranten en vluchtelingen leidde tot een lijvig digitaal magazine; het project over digitale veiligheid mondde uit in een serie posters. Deze zijn in de school opgehangen. Jurhill: “Ze kunnen helpen om de bewustwording van leerlingen te vergroten over het veilig en bewust internetten.” Het project had voor deze school uit Zaandam zelfs nog een nuttig startje: “Als gevolg hiervan is onze school ook gaan kijken naar ons schoolbeleid op het gebied van eSafety.”

‘Als je je projectvoorstel in het systeem plaatst, krijg je binnen vijf tot tien minuten een paar reacties’

Van Dijk vindt dat een goede zaak. “Het is niet alleen maar leuk om te leren samenwerken met andere mensen; het is belangrijk dat het onderling begrip groeit en daarom moet zo’n project niet op zich staan. Onze hele school is bezig met internationaliseren. Elk leerjaar in de onderbouw moet minimaal één project binnen eTwinning doen.”

eTWINNING

eTwinning (afgeleid van twin, tweeling) is een platform waar leraren, directeuren en bibliothecarissen van scholen in heel Europa elkaar treffen. Via eTwinning kunnen zij communiceren, samenwerken en projecten ontwikkelen. eTwinning biedt online ondersteuning, tools, diensten en gratis online professionele ontwikkeling voor docenten. eTwinning is in 2005 gelanceerd als het belangrijkste onderdeel van het eLeren-programma van de Europese Commissie en is sinds 2014 geïntegreerd in Erasmus+, het Europese programma voor onderwijs, opleiding, jeugdzaken en sport. De centrale ondersteuningsdienst van eTwinning is in handen van European Schoolnet, een internationaal partnerschap van 31 Europese ministeries van Onderwijs. eTwinning wordt verder op nationaal niveau gesteund door 37 nationale ondersteuningsdiensten.

Leerlinge Paulien van het internationale gymnasium Orfeo over de twee koffertjes die ze maakte voor het kunstproject in het kader van 'Migrants and refugees': "The suitcases represent the feeling how it is to leave your home. Because life for refugees is really tough."

Haar school vindt fysieke uitwisselingen ook heel nuttig. Deze vinden plaats vanaf het tweede leerjaar. "Die andere projecten gebruiken we daaromheen om de internationalisering levend te houden. Wij zijn daar heel bewust mee bezig en kijken per project of competenties van de European International Organisation (EIO) afgedekt zijn. Er is vastgelegd wat een leerling als goed geïnformeerd burger aan het eind van elk leerjaar zou moeten kunnen. Voor ons is dat een leidraad."

Andere toon

Aan de gezamenlijke pagina op eTwinning kun je afmeten wat het project over migranten en vluchtelingen met leerlingen heeft gedaan, zegt Van Dijk. "De posts uit de begintijd van het project zijn anders van toon dan latere berichten. Je ziet het begrip groeien. Ik vond het ook heel mooi om te zien wat er allemaal uit het kunstproject kwam. Leerlingen gaven vorm aan hun gedachte over hoe vluchtelingen zich voelen. Eén leerling had twee koffers gemaakt en die gevuld met stenen. Als je die twee koffers optilt, voel je wat de vluchteling voelt als hij moet vluchten."

'De volgende stap is dat je verschillen leert respecteren'

Jurhill: "Mijn leerlingen zagen dat de dingen waar zij tegenaan lopen, ook leven bij jongeren over de grens.

Ze leren indirect van een project als dit dat jongeren in andere landen vaak met dezelfde problemen worstelen als zij. Dat is erg leuk en leerzaam om te zien."

Maar er zijn ook verschillen, onderstreept Van Dijk, en die zijn net zo nuttig. "Je haalt de wereld naar binnen in je klas. Leerlingen gaan beseffen dat ze niet alleen in een land wonen, maar dat er ook een Europa is, waar andere mensen wonen. In andere landen groeien jongeren soms op een andere manier op. Zij hebben daardoor soms andere ideeën."

Volgens haar wordt het leren enorm gestimuleerd wanneer twee leerlingen die aan elkaar worden gekoppeld, merken dat die andere klas bezig is met hetzelfde thema. "Dat stimuleert heel erg en geeft leerlingen ook een kritische blik. Het is prima om er achter te komen dat iemand in een ander land anders is en anders denkt. De volgende stap is dat je die verschillen leert respecteren. Dat bereik je niet met elk project, maar daar blijven we naar streven." ■

De online pagina van het project over migranten en vluchtelingen is te vinden op:

<https://twinspace.etwinning.net/9674/home>

Het magazine dat uit dit project voortvloeide, staat op:

<https://madmagz.com/fr/magazine/606210>

De online pagina van het project over internetveiligheid is te vinden op:

<https://twinspace.etwinning.net/4386/home>